

BÖLÜM 2 ◀

FİZİKSEL İSTİSMAR

Kadriye ŞAHİN¹
Hülya KARATAŞ²

Giriş

Dünya genelinde toplumun önemli bir değeri olan çocuklar, fiziksel ve ruhsal yönden dışardan gelebilecek olumsuz dış faktörlere karşı kendini koruma yeteneğini henüz kazanamadığından her türlü istismara açık durumdadırlar (1).

Küresel bir sorun oluşturan çocuk istismarı, fiziksel, cinsel, duygusal, ekonomik ihmal ve istismar ile birçok çocuğun yaşamını olumsuz etkilemektedir. Çocuk istismarının en sık görülen türlerinden biri fiziksel istismardır (2,3).

Tarihçe

Fiziksel istismar tanımına bakıldığında 1860 yılında Tardieu'nin çocukların fiziksel ve cinsel istismarı konularını ele aldığı, 1946 yılında röntgen uzmanı Caffey'in düşme sonucu getirildiği söylenen çocukların filmlerinde düşme veya çarpma ile açıklanamayan kırıkları fark ettiği görülmüştür. Kempe ve arkadaşlarının 1962 yılında örselenmiş çocuk sendromu ile ilgili yayınları ile bu konu gündeme gelmiştir. Oluşan toplum duyarlılığı neticesinde çocuk istismarı ile ilgili 1974'te Amerika'da yasa çıkarılmış ve 1989'da ise 'Çocuk Hakları Sözleşme-

¹ Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Florence Nigtingale Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., kadriye.sahin@iuc.edu.tr

² Doç. Dr., Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., hulya.karatas35@gmail.com

ve tedavi hem de önleme girişimlerinde ekibin önemli bir parçası olarak etkin role sahiptir. Bu nedenle tüm bu aşamalarda fiziksel istismara yönelik yaklaşımı bilmeleri ve bu konudaki bilgilerini güçlendirmeleri gerekmektedir.

Kaynaklar

1. Asil H, Özdemir Ç. Çocuk istismarına kapsamlı bir bakış : durum analizi ve uygun stratejilerin modellenmesi. *Kayseri*; 2020; 09-14.
2. Erkut Z, Gözen D. View of nurses physical abuse: how do we know clue findings? *Journal of Education and Research in Nursing*. 2019;16(1):54-9. doi:10.5222/HEAD.2019.054
3. Geçkil E. Çocuklarda fiziksel istismar ve hemşirelik yaklaşımı. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017; 6(1): 129 -139.
4. Pelendecçoğlu B, Bulut S. Çocuğa yönelik aile içi fiziksel istismar. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*. 2009;(9):1.
5. Kara B, Biçer Ü, Gökalp AS. Çocuk istismarı. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 2004; 47.2: 140-51.
6. İnancı M. Çocuğa yönelik fiziksel istismar. Dağlı T (ed). *Çocuğa Yönelik Şiddet ve Çocuğun Korunması* içinde. İstanbul: Çocuk Koruma Merkezlerini Destekleme Derneği. 2015. p. 30-41.
7. Özdemir Ç. Çocuk istismarı. Sözüer E, İkizceli İ, (ed). *Travma El Kitabı* içinde. Adana: Nobel Kitapevi; 2011. p. 927-43.
8. Bilgen FG, Karasu F. Anneleri tarafından çocuklara uygulanan duygusal ve fiziksel istismar/ihmal davranışları. *Sosyal Bilimler Dergisi*. 2017;7(13):22-34.
9. Kar H. Çocukta fiziksel istismar. *Türkiye Klinikleri Journal Child Psychiatry-Special Topics*. 2017;3(3):175-80.
10. Güçlü D, Acemioğlu R. Erken Çocukluk döneminde yaşanan fiziksel istismar: nitel bir çalışma. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*. 2020;4(4): 97-111. doi: 10.47525/ulasbid.807607
11. Beyaztaş F, Oral R, Bütün C, Beyaztaş A, Büyükkayhan D. Fiziksel çocuk istismarı: dört vakanın sunumu. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 2009;52:75-80.
12. Koç F, Halicioğlu O, Akşit S. Hangi bulgular fiziksel istismarı düşündürür?. *The Journal of Pediatric Research*. 2014;1(1):1-5. doi: 10.4274/jpr.57966
13. Maguire, S. Which injuries may indicate child abuse?. *Archives of Disease in Childhood-Education and Practice*. 2010; 95.6: 170-177. doi:10.1136/adc.2009.170431
14. UNICEF Türkiye. *Türkiye’de çocuk istismarı ve aile içi şiddet araştırması - özet raporu 2010* (18/05/2022 tarihinde <https://www.unicef.org/turkey/raporlar/turkiyede-çocuk-istismari-ve-aile-içi-şiddet-araştırması-özet-raporu-2010>. adresinden ulaşılmıştır).
15. Beyaztaş F, Özen B, Bütün C. Fiziksel çocuk istismarının incelenmesi. *Medicine Science*. 2014;3(2):1315-31. doi: 10.5455/medscience.2014.03.8128
16. Lane, W., Bair-Merritt, M. H., Dubowitz, Howard. Child abuse and neglect. *Scandinavian journal of Surgery*. 2011; 100.4: 264-272. doi: 10.1177/145749691110000406
17. Lawson, M., Piel, MH., Simon, M. Child maltreatment during the COVID-19 pandemic: Consequences of parental job loss on psychological and physical abuse towards children. *Child Abuse & Neglect*. 2020; 110: 104709. doi: 10.1016/j.chiabu.2020.104709
18. Glick JC, Lorand MA, Bilka KR. Physical abuse of children *Pediatrics in Review*. *American Academy of Pediatrics*. 2016; 37:p. 146-56. doi: 10.1542/pir.2015-0012
19. Rodriguez CM, Gonzalez S. Child physical abuse and neglect. In: *The Encyclopedia of Child and Adolescent Development*. 2020; p. 1-11.
20. Appleton J V., Sidebotham P. Physical abuse of children. *Child Abuse Review*. 2017;26: p. 405-10.
21. Orak S., Tunç E., Aktaş G., Gülirmak K., Vatansever, S. Maskeli istismar: Münchausen by Proxy Sendromu. *Türkiye Klinikleri J Psichiatri Nurs-Special Topics*. 2017; 3.2: 153-7.

22. Hinds TS, Giardino AP. Related topics to risk for child physical abuse. Giardino AP (ed) *Child Physical Abuse: Current Evidence, Clinical Practice, and Policy Directions* in. Houston, USA: SpringerBriefs in Public Health; 2017. p. 77–110.
23. Kellogg N. The evaluation of sexual abuse in children. *Pediatrics*. 2005;116(2):506–12.
24. Christian CW, Crawford-Jakubiak JE, Flaherty EG, Leventhal JM, Lukefahr JL, Sege RD. The evaluation of suspected child physical abuse. *Pediatrics*. 2015;135(5):1337–54.
25. Dağlı FŞ. Fiziksel ceza ve çocuk üzerine etkileri. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*. 2017;11(2). doi: 10.12956/tjpd.2017.286
26. Norman RE, Byambaa M, De R, Butchart A, Scott J, Vos T. The long-term health consequences of child physical abuse, emotional abuse, and neglect: a systematic review and meta-analysis. *PLoS Medicine*. 2012; 9(11). doi:10.1371/journal.pmed.1001349
27. Mikton, C R., et al. Global status report on violence prevention 2014. *American Journal of Preventive Medicine*. 2016;50.5: 652-659. doi:10.1016/j.amepre.2015.10.007
28. Lines, L. E., Hutton, A. E., Grant, J. Integrative review: nurses' roles and experiences in keeping children safe. *Journal of Advanced Nursing*. 2017; 73.2: 302-322. doi:10.1111/jan.13101
29. Koca M. Çocuk istismarında ihbar yükümlülüğü. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2012; 3.1: 113-128.
30. Caneira, L., Myrick, K.M. Diagnosing child abuse: the role of the nurse practitioner. *The Journal for Nurse Practitioners*. 2015; 11.6: 640-646. doi:10.1016/j.nurpra.2015.03.017
31. Tiyyagura, G. et al. Barriers and facilitators to detecting child abuse and neglect in general emergency departments. *Annals of Emergency Medicine*. 2015; 66.5: 447-454. doi:10.1016/j.annemergmed.2015.06.020
32. Fraser, J. et al. Factors influencing child abuse and neglect recognition and reporting by nurses: A multivariate analysis. *International Journal of Nursing Studies*. 2010;47.2: 146-153. doi:10.1016/j.ijnurstu.2009.05.015
33. Feng, J., Levine, M. Factors associated with nurses' intention to report child abuse: A national survey of Taiwanese nurses. *Child Abuse & Neglect*. 2005; 29.7: 783-795. doi:10.1016/j.chiabu.2004.11.006c